

بررسی اثر افزایش نرخ حق بیمه، بر سطح زیر کشت محصول گندم و بازده ناخالص کشاورزان شهرستان زابل

دکتر محمود صبوحی*، حمیدرضا پاک‌نژاد**، ابوذر پرهیزکاری***

چکیده

کشاورزی، فعالیتی سرشار از مخاطره است. در این فعالیت، انواع مخاطره‌های طبیعی، اجتماعی، اقتصادی و عمدی، دست‌به‌دست هم داده و مجموعه شکننده و آسیب‌پذیری را برای تولیدکنندگان فراهم کرده است. دولت‌ها برای حمایت از تولیدکنندگان این بخش، سیاست‌ها و برنامه‌هایی را طراحی می‌کنند که بیمه محصول، یکی از آنهاست. بیمه محصولات کشاورزی، محصول را در برابر خسارت وارد شده به کشاورز مورد حمایت قرار می‌دهد و از نوسانهای درآمدی کشاورزان جلوگیری می‌کند. در این مطالعه، با بهره‌گیری از روش برنامه‌ریزی ریاضی مثبت، رفتار کشاورزان برای مشارکت در طرح بیمه محصول گندم و ارزیابی پیامدهای این مشارکت، مورد بررسی قرار گرفت. داده‌های مربوط به سطح مزرعه، از کشاورزان بخشهای شیب‌آب و پشت‌آب شهرستان زابل جمع‌آوری شد. بر اساس نتایج این مطالعه، با معرفی بیمه محصول گندم به کشاورزان، تمام مزارع نماینده در طرح بیمه محصول گندم مشارکت کردند. افزایش سطح زیر کشت گندم و بازده ناخالص مزارع نیز، از پیامدهای این مشارکت بود. نتایج به دست آمده نشان داد، تا هنگامی که دولت حمایت خود را از حق بیمه به میزان ۵۰ درصد کاهش می‌دهد، گروهی از کشاورزان همچنان در طرح مشارکت می‌کنند. همچنین، بر پایه دیگر یافته‌های پژوهش، افزایش حق بیمه یا کاهش حمایت دولت از حق بیمه، تأثیر منفی بر سطح زیر کشت گندم و بازده ناخالص مزارع نمونه داشت.

کلیدواژه‌ها:

حق بیمه، گندم، برنامه‌ریزی ریاضی مثبت، بازده ناخالص، شهرستان زابل.

بیمه و
کشاورزی

سال نهم
شماره ۳۳ و ۳۴
۱۳۹۱